

Пролог

Я — ваша покоївка. Це я прибираю ваш номер у готелі, я заходжу, наче привид, коли ви подались на гульки і навіть не думаєте про те, що по вас лишилося, про той безлад і все те, що я знайду, коли вас уже тут не буде.

Це я вигрібаю за вами сміття, я викидаю чеки, які ви не хочете нікому показувати. Це я міняю простирадла, і це я знаю, чи ви на них спали — самі чи з кимось. Це я рівненько ставлю ваше взуття коло дверей, це я підбиваю ваші подушки і знаходжу опалу волосинку. Ваша? Та ні, не схоже. Це я прибираю, коли ви нап'єтєся і закаляєте сидження унітазу, чи зробите ще щось бридкіше.

Коли я покінчу з роботою, то ваш номер знову неторканий. Ліжко ідеально застелене: з чотирма пухкими подушками, наче ніхто ніколи на них і не спав. Пил та бруд, що ви лишили по собі, засмоктало в забуття. Протерте люстро повертає вам невинне відображення. Так, ніби вас тут і не було. Ніби вся та гидь, усі ваші брехні та обмани, стерлася безслідно.

Я — ваша покоївка. Я стільки всього знаю про вас. Та коли вже на те пішло, то що ви знаєте про мене?

Я чудово знаю, що моє ім'я сміховинне. Та воно таким не було чотири роки тому, коли я взялася за цю роботу. Я — покоївка в готелі «Рідженсі Гран», і звать мене Моллі. Покоївка Моллі*. Як смішно. До того як я взялася за цю роботу, Моллі було просто іменем. Ним мене нагородила мати-вонуля, яка покинула мене так давно, що по ній не залишилося жодних спогадів, хіба кілька світлин та історій, які розповіла мені Ба. Ба каже, що мамі ім'я Моллі видалося милим для дівчинки з круглими щічками та косичками, проте, як потім з'ясувалося, в мене не було ані того, ані іншого. У мене звичайне темне волосся, яке я упорядковую в охайний кутастий боб. Проділ я роблю посередині — рівно посередині. Я розчісую волосся, щоб було гладке й рівне. Я люблю, щоб усе було просто й чітко.

У мене гострі вилиці і бліда шкіра, якою казна-чому дехто захоплюється. Я біла, наче простирадла, які застилаю і розстилаю, застилаю і розстилаю — з ранку до ночі, у двадцяти з лишком номерах, які я прибираю для високоповажних гостей у «Рідженсі Гран», п'ятизірковому бутик-готелі, що славиться «витонченою елегантністю та щонайсучаснішим оздобленням».

Я нізашчо не повірила б, що запопаду таку відповідальну роботу в такому висококласному готелі. Я знаю, що дехто вважає, буцімто покоївка — це низ низів. Я знаю, що ми всі мали б

* Назва компанії, що надає послуги прибирання. — Тут і далі прим. пер.

мріяти про кар'єру лікаря, адвоката чи магната нерухомості. Але не я. Я досі повірити не можу, що мені так пощастило з роботою. Я аж щипаю себе, справді. Особливо тепер, коли не стало Ба. Без неї й дім — не дім. Так, наче квартира, де ми разом жили, враз зблякла. Та коли я заходжу в «Рідженсі Гран», світ знову барвиться, наче кольоровий фільм.

Коли я беруся за лискуче латунне поруччя і підіймаюся пурпуровими сходами до величного портика, я — Дороті, що ступає у Країну Оз. Я штовхаю обертові двері і бачу своє відображення — я все ще блідава й темноволоса, та рум'янець помалу повертається, так само, як і *raison d'être**.

При вході я часто спиняюся на мить, щоб увібрати в себе всю велич лобі. Воно ніколи не тьмяніє. Ніколи не блякне і не вкривається пилом. Воно благодатно незмінне — день у день. Ліворуч, за чорною, як ніч, обсидіановою стійкою реєстрації, стоїть консьерж та ошатні, вбрані в чорно-біле, як ті пінгвіни, адміністратори.

Лобі просторе, у формі підкови, підлоги, мощені італійським мармуром, сяють незайманою білизною і манять погляд на терасу другого поверху. На терасу, оздоблену в стилі ар-деко, ведуть помпезні мармурові сходи з осяйними розкішними балюстрадами, довкола золотих замків в'ються змії із заляканими мідними щелепами. Гості часто спиняються коло поруччя, спираються на лискучі перила і вивчають величну сцену, що розгортається внизу: носії з валізами снують туди-сюди, гості відпочивають у пишних фотелях, парочки кубляться на смарагдових канапах для закоханих, а їхні таємниці поглинає пишний м'який оксамит.

Та, мабуть, моє улюблене у лобі — те нюхове відчуття, той перший запашний вдих, коли я вбираю в себе аромат готелю перед початком кожної зміни: суміш вишуканих жіночих парфумів, густий мускус шкіряних фотелів, терпка дзвінкість

* Сене буття (фр.).

лимонної пасти, якою двічі на день глянуть сяйливі мармурові підлоги. Ось він — запах сутності. Так пахне саме життя.

Щодня, коли приходжу на роботу в готель «Рідженсі Гран», я почувуюся живою, частиною світу речей, розкошів та барв. Я — елемент оздоби, яскравого, унікального простору, ідеально допасованого гобелену.

Ба казала: «Хто любить свою роботу, той ні дня в житті не працюватиме». І це правда. Кожен робочий день для мене — чиста радість. Я створена для цієї роботи. Я люблю прибирати, я люблю свій возик з причандаллям, я люблю свою форму.

Ніщо не зрівняється з ідеально впорядкованим возиком покоївки рано-вранці. На мою скромну думку, це рід достатку та краси. Крихітні хрусткі пакетики з делікатно загорнутим милом, що пахне апельсиновим цвітом, малесенькі пляшечки шампуню «Crabtree & Evelyn»*, тугі пачки серветок, рулони туалетного паперу, загорнутого в захисну прозору плівку, білосніжні рушники трьох розмірів — банний, для рук і для обличчя, стосик мереживних серветок для таць на чай-каву. І ще одне, не менш важливе: набір мийних засобів і знарядь, що складається із піпідастра з пір'я, лимонної поліролі для меблів, делікатно ароматизованих мішків для сміття, а ще — вражаючого набору пляшок-розпилювачів із розчинниками та дезінфікуючими речовинами, виструнчених і готових побороти будь-яку пляму — хоч кружальця від філіжанки кави, хоч блювоту, а чи й кров. Добре укомплектований возик для прибирання — це портативне санітарне диво; це машина чистоти на колесах. Кажу ж, це чиста краса!

І моя форма. Якби мені довелося вибирати між уніформою та візком, то я б не змогла. Моя форма — моя свобода. Це найкращий плащ-невидимка. У «Рідженсі Гран» їх щодня хімчистять у пральні, яка розташована внизу, у сирому закутку готелю, прямо по коридору, неподалік від наших роздягалень.

* Бренд люксової доглядової косметики із 50-літньою історією.

Щодня, ще до того, як я прийду на роботу, мою форму вішають на мою шафу в роздягальні. Вона загорнута у чіпкий поліетилен, з невеличкою биркою, на якій чорним маркером пише моє ім'я. Яка ж це втіха — бачити її вранці; моя друга шкіра — чиста, продезінфікована, свіжовипрасувана, пахне сумішшю незамараного паперу, критого басейну і небуття. Свіжий почин. Ніби переддень і багато днів до цього стерли начисто.

Коли я одягаю свою форму покоївки, — але не таку старомодну, у стилі «Абатства Даунтон», і не еротичне кліше у стилі «Плейбой», а сліпучо-білу накрохмалену сорочку і обтислу спідницю-олівець (з еластичної тканини, що гарно облягає) — я набуваю цілісності. Коли я вбрана до роботи, то почуваюся впевненіше, наче знаю, що мені казати та робити, принаймні частково. А коли я знімаю форму в кінці дня, то почуваюся голою, вразливою і загубленою.

Правда в тому, що я часто гублюся під час соціальної взаємодії; ніби всі грають у якусь хитромудру гру із складними, всім добре відомими правилами, але я граю щоразу вперше. Я із загрозливою регулярністю припускаюся помилок в етикеті, ображаю людей, коли маю намір зробити комплімент, неправильно зчитую мову тіла, кажу не те, що треба, і не тоді, коли слід. Якби не Ба, то я б не знала, що люди усміхаються не лише від щастя. Іноді вони посміхаються, коли беруть вас на кпини. Або ж дякують вам, а насправді хотіли би вліпити вам добрячого ляпаса. Ба казала, що мої навички зчитування емоцій кращають — *щодень потроху, моя люба* — та тепер, без неї, я страждаю. Колись, повернувшись з роботи, я рвучко відчиняла двері нашої квартири навстіж і розпитувала її про все, що назбиралося за день: «Я вдома! Ба, а кетчуп справді відчищає мідь, чи краще брати сіль та оцет? А це правда, що чай п'ють з вершками? Ба, а чому мене на роботі прозвали Румбою?»

Та тепер, коли я відчиняю двері додому, не чути «Моллі, люба, я зараз тобі поясню» чи «Приготую-но я тобі ладне горня чаю і все поясню». Тепер наша затишна квартирка на дві

спальні порожня і позбавлена життя, наче печера. А чи труна. Чи могила.

Думаю, що через труднощі із зчитуванням емоцій я остання, кого запрошують на вечірку, хоч я й дуже люблю вечірки. Очевидно, що бесіди мені вдаються теж недорікувато, і якщо вірити чуткам, то в мене нема друзів мого віку. Якщо чесно, то це чистісінька правда. У мене нема друзів мого віку, та й, коли так, мало друзів будь-якого віку.

Та на роботі, вбрана у свою форму, я не вирізняюся. Я змішуюся з інтер'єром готелю: такі собі чорно-білі смугасті шпалери, що прикрашають гол та кімнати. В уніформі, поки не розтулю рота, я можу бути будь-ким. Навіть якби ви мене побачили в поліції, на очній ставці, то не впізнали б, хоча й проходили повз мене з десятків разів на день.

Нещодавно мені виповнилося двадцять п'ять, «чверть століття», прокоментувала би бабуся, якби могла мені щось сказати. Але вона не може, бо вона — мертва.

Так, мертва. Чому шукати інші слова? Вона не відійшла, ніби промайнув легенький вітерець на вересовищі. Вона не пішла супокійно. Вона померла. Зо дев'ять місяців тому.

День по її смерті видався погожий і ясний, я, як звично, пішла на роботу. Пан Александер Снов, менеджер готелю, здивувався, коли мене побачив. Він мені скидається на сову. Має такі окуляри у черепаховій оправі, завеликі для його щуплого обличчя. Поріділе волосся він прилизує назад, оголивши мисик на лобі. В готелі його ніхто не любить. Ба завжди казала: «Не зважай, що думають інші; важливо, що думаєш ти». І це правда. Жити треба за своїм власним моральним уставом, а не йти сліпо за всіма, як та вівця.

— Моллі, що ви тут робите? — спитав пан Снов, коли я прийшла на роботу день по смерті Ба. — Співчуваю вашій втраті. Пан Престон мені сказав, що ваша бабуся відійшла від нас вчора. Я знайшов вам заміну на сьогодні. Я подумав, що ви візьмете вихідний.